

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ПРОГРАМА
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**Напрямок підготовки – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 – Музичне мистецтво
Освітня програма «Фортепіано»**

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення знань та фахових компетентностей вступників, які бажають продовжити навчання в ХДАК для здобуття ступеня магістр з метою удосконалення професійної майстерності у подальшій творчо-виконавській, педагогічній та науковій діяльності в галузі музичного мистецтва, а також роботи в професійних концертних та музично-театральних закладах.

На навчання за ступенем «магістр» приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації з кваліфікацією «бакалавр музичного мистецтва». Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, вміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Спецінструмент», «Камерний ансамбль», «Концертмейстерський клас», «Історія світової музики», «Історія української музики», «Музична естетика», «Музична психологія», «Семінар сучасної музики» тощо); виявляти обізнаність у галузі теорії та історії музичного, зокрема фортепіанного мистецтва, оперувати професійною термінологією.

Під час випробування вступник повинен виявити:

Знання:

- принципів створення та реалізації виконавської інтерпретації у професійній діяльності піаніста;
- фортепіанних стилів різних епох, технік, прийомів та засобів виконавської виразності;
- теоретичних та практичних засад фортепіанного виконавського мистецтва, специфіки його художньо-естетичної природи;
- процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями певного періоду;
- базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару для /за участі фортепіано;
- основних закономірностей й сучасних досягнень з теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- творчого спадку видатних композиторів, піаністів української і світової музичної культури;
- державної мови (для іноземних громадян).

Уміння:

- виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою фортепіанні твори, демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну досконалість володіння інструментом (фортепіано) на належному фаховому рівні;
- інтерпретувати художні образи у виконавській і педагогічній діяльності;
- обґрунтовано висловлювати особисту думку з питань теорії та історії вітчизняної і світової музичної культури;
- виявляти особливості музичної драматургії, структурно-функціональну специфіку композиції виконуваних абітурієнтом під час випробування фортепіанних творів;
- орієнтуватися в художньо-стильових закономірностях та жанрових особливостях музичного твору;
- збирати, аналізувати та синтезувати художню й наукову інформацію та застосовувати її у виконавській, педагогічній та дослідницькій діяльності;
- взаємодіяти з аудиторією для донесення художньої концепції твору, вільно і впевнено репрезентувати власну виконавську інтерпретацію.

Наявність навичок:

- вільного володіння фортепіанною технікою та виконавськими засобами виразності;
- слухового, метро-ритмічного й емоційного самоконтролю під час концертного виступу;
- піаністичної майстерності та здатність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик;
- виконавського аналізу фортепіанних творів та/або за участю фортепіано (камерний, концертмейстерський репертуар) з виявленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, форми, драматургії та ідейно-художнього змісту.

Творчий конкурс передбачає дві складові:

1. *перевірка виконавської майстерності* (виконання сольної програми);
2. *перевірка знань в галузі теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури* (усне опитування, співбесіда).

Перевірка виконавської майстерності передбачає виконання вступником сольної програми на пам'ять, яка за ступенем складності відповідає здобутому освітньому рівню бакалавра музичного мистецтва.

Абітурієнт повинен виконати програму з трьох різних за стилем, жанром, характером та формою музичних творів, один з яких – твір крупної форми.

Вимоги до програми

1. Поліфонічний твір (прелюдії, токати, фантазії з фугами не менше трьох голосів, сюїти, партити).
2. Твір крупної форми (I частина, або II – III частини сонат, концертів тощо).
3. Концертна п'єса (бажано віртуозного характеру).

- Під час фахового випробування вступник має продемонструвати:
- високий рівень технічної майстерності, професійне володіння комплексом прийомів і засобів виконавської виразності;
 - художньо-переконливу інтерпретацію фортепіанних творів, що відповідає жанрово-стильовим ознакам;
 - артистизм, високий художньо-емоційний рівень виконання творів.

Під час перевірки знань з теорії та історії музичної культури абітурієнт повинен продемонструвати:

- ґрунтовні знання у галузі теоретичного та історичного музикознавства;
- практичні знання специфіки музично-виконавської діяльності, вміння розкрити логіку та побудову композиційно-драматургічного змісту музичного твору;
- знання найважливіших етапів історико-культурної динаміки світового та українського музичного мистецтва;
- знання творчого доробку видатних вітчизняних та європейських композиторів, які репрезентують етапи розвитку світового музичного мистецтва;
- вміння орієнтуватися у музикознавчій та музично-критичній літературі з актуальних проблем сучасного мистецтвознавства.

Оцінка за комплексне фахове вступне випробування виставляється за **100-бальною** шкалою оцінювання. Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 60 балів**), до участі в конкурсі щодо зарахування на денну чи заочну форми навчання не допускаються.

Структура оцінки

за проходження комплексного фахового вступного випробування

№	Основні завдання творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Виконання сольної програми	1-50
2.	Перевірка знань з теорії та історії музики	1-50
Максимальна кількість балів		100

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2020 РОЦІ
на спеціальність «Музичне мистецтво»
для здобуття ступеня магістр**

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
-----------------------------------	---

<p>1. Початковий 1 – 12 балів</p>	<p>Абітурієнт демонструє неспроможність виконання музичних творів напам'ять згідно з програмними вимогами.</p> <p>Форма виступу незадовільна. Демонструє володіння грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні.</p> <p>Творче мислення абітурієнта не розвинуте. Демонструє неспроможність володіння виконавсько-технічною майстерністю та необхідними професійними навичками для втілення музичного змісту творів.</p> <p>Має фрагментарні теоретичні знання з теорії та історії світової музики, що не відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст».</p>
<p>13 – 25 балів</p>	<p>Абітурієнт демонструє спроможність виконання музичних творів напам'ять на низькому рівні. Абітурієнт має слабкі музичні здібності та творче мислення, форма виступу лише частково задовільна.</p> <p>Демонструє володіння грою на інструменті на низькому виконавсько-технічному рівні.</p> <p>Має незадовільні теоретичні знання з теорії та історії світової музики, що не відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.</p>
<p>2. Середній 26 – 38 балів</p>	<p>Абітурієнт частково виконав основні завдання творчого конкурсу. Програма за рівнем складності відповідає вступним вимогам, абітурієнт демонструє певні навички та уміння, форма виступу задовільна, є погрішності темпо-ритмічної організації музичних творів, виконавської артикуляції та техніки.</p> <p>Абітурієнт виявив слабкі теоретичні знання з теорії та історії світової музики, які в цілому відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст»,</p>
<p>39 – 50 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але продемонстрував недостатній рівень виконавсько-технічної майстерності. Програма з фаху за рівнем складності відповідає вимогам, абітурієнт демонструє певні виконавські навички та уміння; помітні текстові неточності та хиби виконавського втілення музичного тексту твору.</p> <p>Абітурієнт продемонстрував невпевнені знання з теорії та історії світової музики, що свідчить про його</p>

	задовільний загальнокультурний рівень.
3. Достатній 51 – 62 балів	<p>Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам.</p> <p>Абітурієнт виявив у цілому достатній рівень виконавсько-технічної майстерності. Демонструє достатні навички та уміння, але в наявності недоліки обмежених виконавських можливостей та розвитку музичного мислення.</p> <p>Абітурієнт виявляє в цілому достатні знання з теорії та історії світової музики, що свідчить про його відповідний загальнокультурний рівень.</p>
63 – 75 балів	<p>Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, виконавську програму, що відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт демонструє добрі виконавсько-професійні навички та уміння, але допускає деякі неточності у виконання музичного тексту. Має достатньо розвинутий виконавський апарат, але в наявності недоліки розвитку музичного мислення.</p> <p>Абітурієнт виявив добрі знання з теорії та історії музичного мистецтва, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання у практичній діяльності.</p>
4. Високий 76 – 88 балів	<p>Абітурієнт виконав усі завдання творчого конкурсу. Програми, що була виконана на інструменті повністю відповідає вступним вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє деякі огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образу. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з теорії та історії музичного мистецтва. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p>
89 – 100	<p>Абітурієнт бездоганно виконав усі завдання творчого конкурсу. Демонструє артистизм, музичну особистість та дар емоційного впливу на слухача. Програма, що була виконана на інструменті на дуже високому художньому рівні, повністю відповідає вступним вимогам. Форма виступу якісна і вдосконалена. Абітурієнт демонструє високий технічний рівень, розвинуте музичне мислення,</p>

	розуміння стилістичних особливостей твору. На дуже високому рівні продемонстрував знання з теорії та історії музичного мистецтва. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.. Абитурієнт має високорозвинений виконавський апарат
--	---

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев А. История фортепианного искусства. Ч. 1 и 2. Москва : Музыка, 1988. 415 с.
2. Бадура-Скода Є.- П. Інтерпретація Моцарта. М., 1991.
3. Барська З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2017. 80 с.
4. Берегова О. Музика ХХ – ХХІ століть. Східна Європа та українське зарубіжжя. Частина перша : підручник для вищих мистецьких навч. закладів України III – IV рівнів акредитації. К. : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2012. 294 с.
5. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.
6. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века. Очерки. М. : Сов. композитор, 1976. 296 с.
7. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением: методический очерк 4-е изд., доп. М. : Музыка, 1981. 143 с.
8. Глауберман І. Основи вивчення музичних творів. Харків, 2009.
9. Грінченко М.О. Історія української музики : дослідження. К. : 1992. 278 с.
10. Дубінін І. Гармонія. Ч.1. К. : Музична Україна, 1981. 136 с.
11. Зарубіжна музична культура ХУІІ – ХХ ст.: тематичний збірник наукових праць / Гол.редактор М.Черкашина. К.: «Компас», 1991. 160 с.
12. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
13. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
14. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ ст. Тернопіль. Астон, 1998
15. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавиршно-струнних інструментах ХІV-ХVІІІ ст. Тернопіль. Астон, 1998
16. Кияновська Л. Українська музична культура. 2-е вид. Тернопіль, 2000. 316 с.
17. Кияновська Л.О. Стилєова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Тернопіль : Астон. 2000. 340 с.

18. Композитори: Енциклопедичне видання / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2010. 432 с.
19. Корній Л. Історія української музики : підручник. – Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. Ч. 3. 480 с.
20. Корній Л. Історія української музики : підручник. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1998. Ч. 2. 388 с.
21. Малинковская А. Фортепианно-исполнительское интонирование: Проблемы художественного интонирования на фортепиано и анализ их разработки в методико-теоретической литературе XVI – XX вв. : очерки М. : Музыка. 1990. 191 с.
22. Маркова Е. Вопросы теории исполнительства для магистров и аспирантов. — Одесса : Астропринт, 2002. — 126 с.
23. Музыкальная педагогика Музыкальная педагогика и исполнительство : афоризмы, цитаты, изречения / сост. Г. Цыпин. — М. : МПГУ : Прометей, 2011. — 403 с.
24. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры : записки педагога. М. : Музыка, 1988. 240 с.
25. Павлишин С. Музыка двадцатого століття: навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
26. Павлюченко С. Елементарна теорія музики. К., 1980. 211 с.
27. Сбітнєва Л. Методика музичного виховання. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 171 с.
28. Сіненко О. Історія зарубіжної музики: метод. рек. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 80 с.
29. Современные проблемы музыкального исполнительства / В. Чинаев, Н. Карцева и др. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1987. — 82 с.
30. Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму. — Львів : Акад. сухопут. військ, 2011. — 185 с.
31. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. К.: Муз. Україна, 1998.
32. Якимчук С. Методика музичного виховання. — Рівне : Б.в ., 2003. — 160 с.

Відповідальна за випуск Т. В. Большакова